

УДК 1:316.4:008

DOI: <https://doi.org/10.21564/2663-5704.59.289689>

Прудникова Олена Вікторівна, докторка філософських наук, професорка, професорка кафедри культурології, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, м. Харків, Україна

e-mail: elenvikprud@ukr.net

ORCID ID: 0000-0003-4610-908X

ФЕНОМЕН ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ У ВІТЧИЗНЯНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

Досліджено феномен інформаційної культури в сучасному науковому дискурсі. Розкрито теоретичні підходи до її розуміння. Проаналізовано структуру інформаційної культури як поєднання інформаційної грамотності, інформаційної компетентності й етичних норм використання інформаційно-комунікаційних технологій та інформації як такої. Визначено напрями формування інформаційної культури як важливої соціальної проблеми.

Ключові слова: *інформаційна культура, інформаційне суспільство, структура інформаційної культури, інформаційна компетентність, інформаційна грамотність.*

Постановка проблеми. Розвиток інформаційного суспільства та інформаційних технологій спричинив низку досліджень феномену «інформаційна культура». У сучасному науковому дискурсі він інтерпретується в поліпарадигмальному вимірі залежно від конкретних форм його реалізації та методологічних підходів. У наш час інформаційна культура стала важливим складником соціального розвитку, засобом забезпечення інформаційної безпеки на індивідуальному та суспільному рівнях, а також показником адаптації людини у світі інформаційних технологій та віртуальних формах буття.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Феномен інформаційної культури представлено в низці досліджень вітчизняних науковців, які ми аналізували під час написання цієї статті. Зокрема, М. Антонченко [1] та О. Повідайчик [6] розглядають інформаційну культуру як різновид загальної культури людини й суспільства. Натомість Н. Уханова [12] визначає інформаційну культуру у вузькому сенсі як правила та норми взаємодії людини з масивами інформації та комунікаційно-інформаційними технологіями в сучасному сус-

пільстві. У дослідженні Л. Ковальчука й Т. Михайліної [4] здійснено узагальнення різноманітних точок зору щодо розуміння сутності інформаційної культури в наукових дослідженнях. У той же час Л. Макаренко [5] визначає суперечності у визначеннях інформаційної культури, що існують, за такими ознаками, як цілісність, динамічність, універсальність, поліфункціональність та метапредметність.

Свою чергою, Л. Чередник [15] усебічно аналізує інформаційну культуру кризь призму адаптації особистості в інформаційному суспільстві та визначає низку проблем у цьому процесі: зростання обсягів інформації, які людині важко засвоїти; збільшення кількості загроз щодо збереження інформації; поява нових форм інформаційного насильства та інформаційної війни тощо.

Дослідники Т. Сулятицька [9], К. Беляков, С. Онопрієнко, І. Шопіна [3], Т. Проценко [7] у своїх наукових роботах приділили значну увагу методам, особливостям та соціальному значенню формування інформаційної культури сучасної людини.

У наукових розвідках І. Трубник, А. Брусенко, А. Стьопкіна [10], Т. Смовженко, З. Скринника [11], С. Богачова [2] репрезентовано різноманітні уявлення про структуру інформаційної культури та характер взаємодії її елементів.

Формулювання мети: аналіз феномену інформаційної культури в контексті вітчизняних наукових досліджень, а також порівняння теоретичних підходів до її структури та засобів формування.

Виклад основного матеріалу. Як правило, становлення інформаційної культури пов'язують із поступальним розвитком інформаційного суспільства, головну роль у якому відіграють знання, інформаційно-комунікаційні технології, що зумовлюють пришвидшення технічного прогресу та стають одним із чинників глобалізаційних явищ та процесів. На думку Т. Чаркіної: «Головною ознакою сучасного інформаційного суспільства є постійна взаємодія людини з інформацією, яка стала для неї життєвою необхідністю, але виникла і необхідність мати знання, уміння, навички оперування інформацією; адаптуватися до змін у комунікації; уміти створювати інформаційні продукти, мати ціннісні установки» [14, с. 70].

Розвиток інформаційної культури як людини, так і суспільства у XXI ст. є важливим чинником адаптації до умов інформаційної цивілізації. Від рівня інформаційної культури суб'єкта суспільних відносин напряму залежить його адаптаційний потенціал.

Як доводить Л. Чередник, адаптація людини в інформаційному суспільстві має низку проблемних аспектів, які варто враховувати під час з'ясування недоліків та переваг нового типу суспільних відносин:

– сучасний світ продукує суттєву суперечність нової системи освіти – між значними темпами збільшення обсягів інформації й обмеженими можливостями засвоєння їх людиною;

– головними перевагами сучасного суспільства є інформація та знання, що продукує руйнівні загрози для людини, оскільки стрімко посилює процеси руйнації локальних культур. Такі загрози детерміновані тим, що культура трансформується від локального до інтернаціонального рівня, а перехідний період завжди потребує неординарних заходів, заснованих на варіативності розвитку ситуації, поясненні нелінійності, біфуркаційного (поліфуркаційного) стану і переходу на якісно новий рівень;

– з урахуванням політичної ситуації у світі та в нашій державі зокрема виникає актуальна проблема – так звані інформаційні війни: деструктивні інформаційні впливи на суспільні настрої через засоби масової інформації, спрямовані на пропаганду насилля й ворожнечі, сепаратизму за етнічною, мовною, релігійною й іншими ознаками. У зв'язку з цим постає необхідність формування уміння протидіяти цим деструктивним явищам, формуючи програми протидії шляхом популяризації громадянської культури, патріотизму, виховання моральних цінностей у людині. Саме громадянський складник психіки людини стає ціннісним кістяком, здатним протидіяти негативним інформаційним діям [15, с. 373].

У зв'язку з вищенаведеним, дослідження інформаційної культури є важливим теоретичним та практичним завданням.

Феномен інформаційної культури в сучасній науковій літературі набуває різних сенсів та змістовних характеристик. З точки зору М. Антонченко, інформаційна культура людини є складником її загальної культури й інтерпретується як «інтеграція здібностей, навичок, знань, ціннісних орієнтацій особистості, які детермінують свідоме намагання до придбання нових знань. Сутність інформаційної культури виявляється через її компоненти. Умовно ці компоненти можна поділити на декілька груп: загальнопізнавальні; алгоритмічні; ті, що пов'язані з навичками оволодіння комп'ютерною технікою; які включають знання етичних та юридичних норм у галузі інформаційних технологій; суто інформаційні» [1, с. 163–164].

Схожу позицію щодо сутності поняття «інформаційна культура» репрезентує О. Повідайчик, трактуючи її як «складову загальної культури, що передбачає здатність сприймати та аналізувати нову інформацію, вільно орієнтуватися в сучасному інформаційному середовищі, а також готовність до застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у процесі реалізації професійних функцій. Це знання та вміння, що передбачають аналіз, прогнозування та моделювання соціальних явищ, надання психологічних і правових консультацій, здійснення превентивної та реабілітаційної

роботи з використанням всього арсеналу обчислювальної техніки та програмного забезпечення» [6, с. 7].

Натомість Н. Уханова констатує, що інформаційну культуру у вузькому розумінні слід визначати як найбільш оптимальні способи обміну даними, інформацією та подання їх зацікавленому споживачеві для вирішення теоретичних і практичних завдань, а також як механізми вдосконалення системи навчання, підготовки людини до ефективного використання інформаційних засобів та інформації. На її думку, до основних елементів інформаційної культури належать:

- а) комунікативний (культура спілкування);
- б) лексичний (культури письма й оформлення ділової документації, мовна культура);
- в) інтелектуальний (культура науково-дослідної і розумової діяльності);
- г) інформаційно-правовий; світоглядний та моральний. Усі вказані елементи інформаційної культури особистості взаємопов'язані й взаємозумовлені [12, с. 163–164].

В окремих дослідженнях ідеться про практичні та технологічні аспекти буття інформаційної культури. Зокрема, інформаційна культура з точки зору технократичного підходу – це оптимальні засоби використання знаків, даних, інформації з подальшим їх представленням зацікавленому споживачу, який застосовує їх для вирішення завдань теоретичного і практичного спрямування, зокрема механізмів удосконалення технічних засобів виробництва, зберігання й передачі інформації. У такому сенсі вона є складником не культури взагалі, а, скоріше, професійної культури. Фактично інформаційна культура містить у собі запас наукових знань, використання яких є необхідним для успішної інформаційної діяльності у практичній площині. На думку дослідників, «до наук, що забезпечують процес інформатизації, перш за все, можна віднести математику, кібернетику, інформатику, теорію проектування і низку інших. Невід'ємною частиною інформаційної культури у цьому контексті є розуміння нової інформаційної технології й здатність її застосовувати як для автоматизації рутинних операцій, так і в неординарних ситуаціях, що вимагають відступів від стандартів і нетрадиційного творчого мислення. У цьому аспекті інформаційна культура – це знання про способи отримання, обробки, зберігання, передачі й використання інформації, а також уміння цілеспрямовано працювати з інформацією для її використання в практичних цілях» [8, с. 47].

З точки зору вітчизняних науковців, існує кілька інтерпретацій поняття «інформаційна культура», які можна узагальнити так: 1) сукупність наявних знань і навичок використовувати їх у практичній діяльності для постановки та розв'язання змістовних завдань; 2) певний рівень організації інформацій-

них процесів, ступінь задоволення потреби людей в інформаційному спілкуванні, рівень створення, збирання, зберігання, перероблення і передавання інформації та водночас діяльність, спрямована на оптимізацію всіх видів інформаційної взаємодії, створення сприятливих умов для того, щоб цінності культури були освоєні людиною, увійшли органічно в її життєдіяльність; 3) уміння застосовувати інформаційний підхід, аналізувати інформаційну ситуацію й оптимізувати інформаційні системи задля збільшення рівня їхньої ефективності; 4) галузь культури, пов'язана з функціонуванням інформації в соціумі та формуванням інформаційних якостей людини; 5) гармонізація внутрішнього світу особистості під час опанування нею всього обсягу соціально значущої інформації; 6) інформаційна діяльність ціннісного характеру, зумовлена аксіологемами домінантної культури; 7) якісна характеристика життєдіяльності людини у сфері одержання, передавання, зберігання й використання інформації, де пріоритетними є загальнолюдські духовні цінності; 8) комплекс інформаційних можливостей, доступних фахівцеві в будь-якій сфері діяльності в конкретний момент розвитку цивілізації; 9) рівень знань, що дає змогу людині вільно орієнтуватися в інформаційному просторі та брати участь у його формуванні й трансформації; 10) рівень досконалості людини, суспільства або певного його сегмента в усіх можливих видах роботи з інформацією: її одержанні, зберіганні, кодуванні та переробленні в будь-який спосіб, у створенні на цій основі якісно нової інформації; 11) інформаційна культура характеризує рівні розвитку конкретних суспільств, народностей, націй, а також специфічних сфер діяльності (наприклад культура праці, побут, художня культура) [4, с. 39].

Незважаючи на поліфонію визначень інформаційної культури, на переконання Л. Макаренка, «можна виокремити два ключові підходи в роботах всіх авторів до розуміння інформаційної культури, коли як пріоритетна розглядається або технократична лінія «інформація» в системі «інформація – культура», або власне лінія «культура», згідно з якою провідним елементом, що характеризує інформаційну культуру, є культура в її гуманітарних, духовних проявах, а лінія «інформація» виконує функцію уточнюючої характеристики» [5, с. 130].

Разом із тим, на думку вищезначеного науковця, на підставі узагальнення всіх вищерозглянутих підходів можна дійти висновку, що в інтерпретації різними науковцями поняття «інформаційна культура» наявні три основні суперечності:

– між «цілісністю, динамічністю інформаційної культури і безсистемністю, фрагментарністю включення тих або інших її компонентів у зміст цього поняття;

- універсальністю, поліфункціональністю та метапредметністю способів, механізмів інформаційної діяльності особистості і вибірковістю, утилітарністю відображення їх у змісті поняття інформаційної культури;
- актуальністю визначення цього поняття з позицій культурологічного підходу, що характеризує інформаційну культуру як істинно «культуру» в її гуманітарних, духовних проявах, і переважанням технократичних підходів до визначення цього поняття» [5, с. 130].

У практичній площині значущість інформаційної культури для сучасних соціальних відносин зростає з кожним роком, оскільки постійно з'являються нові інформаційно-комунікаційні технології та нові виміри взаємодії людини з віртуальним світом.

У цілому інформаційна культура формується шляхом утвердження цінностей, норм та методів. Цінності вказують на те, у що члени співтовариства вірять, норми – це бажані моделі поведінки, а методи – це формально або неформально усталена практика, яка використовується для виконання практичних завдань. Перехід до інформаційного суспільства потребує підготовленої людини, яка здатна до швидкого сприйняття й оброблення великих обсягів інформації, оволодіння сучасними засобами, методами і технологіями інформаційної діяльності. Крім того, нові умови роботи породжують залежність поінформованості однієї людини від інформації, набутої іншими людьми. Саме тому вже недостатньо вміти самостійно опанувувати і накопичувати інформацію, а треба навчитися такої технології роботи з інформацією, коли готуються і приймаються рішення на основі колективного знання. Це підтверджує думку про те, що людина повинна мати певний рівень культури щодо використання інформації. Отже, інформаційна культура як інформаційно-комунікативна система об'єднує всі елементи мережі, які розподілені між усіма позаматеріальними формами культури та забезпечують тим самим її цінність і самовідтворюваність. Таким чином, «інформаційна культура репрезентує нову якість соціокультурного життя в мережевому, інформаційно-комунікативному просторі» [9, с. 83–84].

Загалом, на думку фахівців, системоутворювальними ознаками формування інформаційної культури є «її вироблення у межах державної інформаційної політики, спрямованої на розвиток цілісності та системності бачення особистістю явищ та процесів, які існують в оточуючому середовищі; розуміння цінності інформації у світі, що змінюється; критичного мислення; вміння самостійно створювати інформаційні повідомлення; створення всіх необхідних передумов для вільного доступу до інформаційних ресурсів, якщо інше не обумовлено законодавчо визначеними обмеженнями, встановленими з метою захисту національної безпеки, додержання прав та свобод людини і громадянина; підвищення якості життя

та професійної діяльності на підставі використання інформаційних знань, вмінь та навичок» [3, с. 43–44].

Алгоритм формування інформаційної культури, зокрема за допомогою традиційних інститутів, передбачає, з одного боку, створення суспільством необхідних економічних, матеріально-технічних, нормативно-правових, кадрових та інших умов, тобто реалізацію державою відповідної культурної політики в цьому напрямі. Відповідно, на особистісному рівні цілеспрямований процес формування інформаційної культури передбачає використання системи психолого-педагогічних засобів за допомогою системи освіти, а також належну мотивацію людини до самоосвіти та застосування отриманих знань у цій сфері [7, с. 37].

Як стверджує І. Хочь, критеріями сформованості інформаційної культури громадянина можна вважати: «...вміння адекватно формулювати власну потребу в інформації; вміння ефективно здійснювати пошук потрібної інформації у всій сукупності інформаційних ресурсів; вміння переробляти інформацію і створювати якісно нову; вміння вести індивідуальні інформаційно-пошукові системи; вміння адекватно відбирати і оцінювати інформацію; здатність до інформаційного спілкування і комп'ютерну грамотність» [13, с. 251].

Здійснюючи вплив на розвиток інформаційної культури людини та суспільства, ми маємо усвідомлювати її основні елементи. У зв'язку з цим, аналізуючи роботи різних авторів, І. Трубник, А. Брусенко, А. Стьопкін визначають такі основні складники інформаційної культури:

– інформаційна грамотність, тобто оволодіння системою знаків та їхніх значень, засобами діяльності, зокрема засобами інформаційного пізнання, а також застосування їх у професійній діяльності, вміння орієнтуватися в інформаційних потоках тощо;

– інформаційна компетентність (володіння електронною поштою, інтернет-технологіями; робота з бібліотечними каталогами; досвід і готовність працювати з інформаційним потоком в усній і письмовій, друкованій та електронній формах; прийняття цінності віртуального світу; готовність і здатність до розумного обмеження використання інформаційних технологій);

– інформаційна рефлексія (відстеження людиною цілей, процесу і результатів своєї діяльності з присвоєння інформаційної культури, а також усвідомлення тих внутрішніх змін, що відбуваються в самій людині). Рефлексія людини як суб'єкта інформаційної культури охоплює всі її компоненти: осмислення власного рівня інформаційної грамотності й компетентності, особливостей ціннісно-сміслової сфери та інших питань [10, с. 82].

Також у науковій літературі представлено точку зору, згідно з якою «структура інформаційної культури включає світоглядну компоненту, що забезпечує мотивацію інформаційної підготовки особистості; знання про інформаційне

середовище, закони його функціонування, вміння орієнтуватися в інформаційних потоках. Елементами інформаційної культури виступають також: компетентність у розумінні інформаційних процесів; гуманістично орієнтована ціннісно-мотиваційна сфера (мотиви, потреби, цінності, норми, принципи); розвинута інформаційна рефлексія; відстеження людиною своєї діяльності з присвоєння інформаційної культури й усвідомлення внутрішніх змін у ній; творчість в інформаційній поведінці» [11, с. 113].

У правових науках репрезентовано дещо інше розуміння структури інформаційної культури. Зокрема, С. Богачов визначає чотири основні її компоненти: «...культура організації надання інформації; культура сприйняття і користування інформацією; культура використання нових інформаційних технологій; культура спілкування через засоби Інтернету» [2, с. 79].

Висновки. Отже, інформаційна культура є складним поліфункціональним феноменом сучасного соціального буття. Її розуміння, як правило, передбачає врахування світоглядно-знаннєвих та техніко-технологічних аспектів. Також інформаційна культура вбирає в себе етичні норми та принципи, які знаходять своєрідну інтерпретацію в межах цього феномену у зв'язку з особливими параметрами існування віртуального світу, закономірностями трансформацій взаємодії людини з інформаційними технологіями. Структура інформаційної культури є поєднанням декількох елементів, зокрема таких, як коректне поводження з інформацією та інформаційними технологіями, наявність знань про закономірності функціонування інформаційного середовища, дотримання етичних норм в інформаційному та віртуальному світах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонченко М. О. Інформаційна культура як складова загальнолюдської культури. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. До 170-річного ювілею. Серія 2: Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання.* Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2004. Вип. 1 (8). С. 161–166.
2. Богачов С. В. Інформаційна культура через засоби правової освіти. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України.* 2011. №2 (5). С. 77–82.
3. Беляков К. І., Онопрієнко С. Г., Шопіна І. М. Інформаційна культура в Україні: правовий вимір : монографія / за заг. ред. К. І. Белякова. Київ : КВІЦ, 2018. 168 с.
4. Ковальчук Л. В., Михайліна Т. В. Інформаційна культура як феномен інформаційного суспільства. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2023. №3. С. 38–41.
5. Макаренко Л. Л. Інформаційна культура особистості: історико-педагогічний аналіз. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи.* Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. Вип. 53. С. 128–141.

6. Повідайчик О. С. Формування інформаційної культури майбутнього соціального працівника в процесі професійної підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук. Тернопіль, 2007. 22 с.
7. Проценко Т. Формування інформаційної культури користувачів. *Вісник Книжкової палати*. 2014. №3. С. 34–38.
8. Прудникова О. В. Інформаційна культура інформаційного суспільства: філософський вимір. *Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого*. Серія: філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2016. №4 (31). С. 44–53.
9. Сулятицька Т. В. Інформаційна культура мережевого простору. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*. 2012. №3 (4). С. 79–84.
10. Трубник І. В., Брусенко А. С., Стьопкін А. В. Формування інформаційної культури майбутніх фахівців соціальної сфери. *Молодий вчений*. 2019. № 10.1 (74.1). С. 81–84.
11. Українська людина в європейському світі: виміри ідентичності : навч. посіб. / кол. авторів ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко, д-ра філос. наук, проф. З. Е. Скринник. Київ : УБС НБУ, 2015. 609 с.
12. Уханова Н. С. Інформаційна культура особистості: сутність і зміст. *Інформація і право*. 2021. № 1 (36). С. 159–166.
13. Хоть І. Проблеми формування інформаційної культури українського суспільства. *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Політологія. Соціологія. Філософія / редкол.: М. Вегеш (голов. ред.), В. Андрущенко, О. Бабкіна та ін. Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2010. Вип. 14. С. 250–253.
14. Чаркіна Т. І. Проблеми дослідження інформаційної культури. *Актуальні проблеми філософії та соціології* : наук.-практ. журн. 2021. Вип. 33. С. 67–71.
15. Чередник Л. А. Інформаційна культура як складник загальної культури особистості. *Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття* : зб. матеріалів XI Міжнар. наук.-практ. конф., Одеса, 8–9 верес. 2016 р. / за заг. ред. В. Г. Спрінсяна. Полтава : Сімон, 2016. С. 365–375.

REFERENCES

1. Antonchenko, M. O. (2004). Informatsiina kultura yak skladova zahalnoliudskoi kultury. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Dragomanova. Serii 2: Kompiuterno-orientovni systemy navchannia: zbirnyk naukovykh prats – Scientific journal of M. P. Dragomanov National Pedagogical University. Series 2: Computer-oriented learning systems: collection of scientific papers, issue 1(8), 161–166* [in Ukrainian].
2. Bohachov, S. V. (2011). Informatsiina kultura cherez zasoby pravovoi osvity. *Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy – Scientific Papers of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 2(5), 77–82 [in Ukrainian].
3. Bieliakov K. I., S. H. Onopriienko, I. M. Shopina (2018). *Informatsiina kultura v Ukraini: pravovyi vymir. Monohrafiia*. In K. I. Bieliakov (Ed.). Kyiv: KVITS [in Ukrainian].

4. Kovalchuk, L. V., Mikhailina, T. V. (2023). Informatsiina kultura yak fenomen informatsiinoho suspilstva. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal – Juridical scientific electronic journal*, 3, 38–41 [in Ukrainian].
5. Makarenko, L. L. (2016). Informatsiina kultura osobystosti: istoryko-pedahohichniy analiz. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Seriiia 5: Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy – Scientific journal of M. P. Dragomanov National Pedagogical University. Series 5: Pedagogical Sciences: Realities and Perspectives, issue 53, 128–141* [in Ukrainian].
6. Povidaichyk, O. S. (2007). *Formuvannia informatsiinoi kultury maibutnoho sotsialnoho pratsivnyka v protsesi profesiinoi pidhotovky. Extended abstract of candidate's thesis.* Ternopil [in Ukrainian].
7. Protsenko, T. (2014). Formuvannia informatsiinoi kultury korystuvachiv. *Visnyk Knyzhkovoï palaty – Bulletin of the Book Chamber*, 3, 34–38 [in Ukrainian].
8. Prudnykova, O. V. (2016). Informatsiina kultura informatsiinoho suspilstva: filosofskyi vymir. *Visnyk NIuU imeni Yaroslava Mudroho. Seriiia: Filosofiia, filosofiia prava, politolohiia, sotsiolohiia – The Bulletin of Yaroslav Mudryi National Law University. Series: Philosophy, philosophy of law, political science, sociology*, 4(31), 44–53 [in Ukrainian].
9. Suliatytska, T. V. (2012). Informatsiina kultura merezhevoho prostoru. *Filosofiia ta politolohiia v konteksti suchasnoi kultury – Philosophy and political science in the context of modern culture*, 3(4), 79–84 [in Ukrainian].
10. Trubnyk, I. V., Brusenko, A. S., Stopkin, A. V. (2019). Formuvannia informatsiinoi kultury maibutnix fakhivtsiv sotsialnoi sfery. *Molodyi vchenyi – Young Scientist*, 10.1(74.1), 81–84 [in Ukrainian].
11. *Ukrainska liudyna v yevropeiskomu sviti: vymiry identychnosti: navchalnyi posibnyk / kol. avtoriv.* In d-r ekon. nauk, prof. T. S. Smovzhenko, d-r filos. nauk, prof. Z. E. Skrynnyk (Eds.) (2015). Kyiv: UBS NBU [in Ukrainian].
12. Ukhanova, N. S. (2021). Informatsiina kultura osobystosti: sutnist i zmist. *Informatsiia i pravo – Information and law*, 1(36), 159–166 [in Ukrainian].
13. Khoch, I. (2010). Problemy formuvannia informatsiinoi kultury ukrainskoho suspilstva. *Naukovyi visnyk uzhhorodskoho universytetu. Seriiia: Politolohiia, Sotsiolohiia, Filosofiia – Scientific Bulletin of Uzhgorod University. Series: Political Science. Sociology. Philosophy, issue 14, 250–253* [in Ukrainian].
14. Charkina, T. I. (2021). Problemy doslidzhennia informatsiinoi kultury. *Aktualni problemy filosofii ta sotsiolohii: Naukovo-praktychnyi zhurnal – Current Problems of Philosophy and Sociology: Scientific and practical journal, issue 33, 67–71* [in Ukrainian].
15. Cherednyk, L. A. (2016). Informatsiina kultura yak skladnyk zahalnoi kultury osobystosti. *Informatsiina osvita ta profesiino-komunikatyvni tekhnolohii XXI stolittia: proceedings of the Scientific and Practical Conference.* Poltava: Simon, 365–375 [in Ukrainian].

Prudnykova Olena Victoryvna, Doctor of Philosophy, Professor, Professor of the Department of Culturology, Yaroslav Mudryi National Law University, Kharkiv, Ukraine

THE PHENOMENON OF INFORMATION CULTURE IN DOMESTIC SCIENTIFIC DISCOURSE

The phenomenon of information culture in modern scientific discourse was examined. The fundamental approaches to its comprehension were elucidated. The structure of information culture, comprising information literacy, information competence, and ethical norms in the utilization of information and communication technologies, as well as information itself, was analyzed. The directions for shaping information culture as a significant social issue were defined.

Keywords: *information culture, information society, structure of information culture, information competence, information literacy.*

